

Aan de leden van de raad

Datum : 10 juni 2025
Zaaknummer : 4594872
Contactpersoon : Matthijs van den Brink
Telefoonnummer : 026 3772556

Onderwerp: Schriftelijke vragen art. 44 Rvo over het Demonstratierecht

Geachte voorzitter en leden,

Het raadslid Hogenhout van de fractie Partij voor de Dieren heeft ons bij brief, ingekomen 15 mei 2025, schriftelijk vragen gesteld op grond van artikel 44 van het Reglement van Orde voor de Politieke Avond van de gemeente Arnhem 2018 over het [Demonstratierecht](#).

Alvorens we overgaan tot beantwoording van de vragen, willen we benadrukken dat het demonstratierecht een fundamenteel grondrecht is en onmisbaar voor een vrije en open samenleving. Het biedt burgers de ruimte om hun stem te laten horen, maatschappelijke verandering te bepleiten en invloed uit te oefenen op het publieke debat. Juist in een tijd waarin democratische waarden onder druk staan, is het essentieel dit recht actief te beschermen. Daarom heeft de burgemeester op 7 november 2024, samen met enkele raadsleden en Amnesty International ook het Manifest Demonstratierecht ondertekend: om te onderstrepen dat wij pal staan voor dit grondrecht, en om onze verantwoordelijkheid te nemen voor de ruimte die demonstraties in de samenleving verdienen. Vrijheid van meningsuiting en het recht op betoging zijn geen luxe, maar het kloppend hart van onze democratie. De uitoefening van het demonstratierecht moet altijd het uitgangspunt zijn; overheidsoptreden dient er primair op gericht te zijn om demonstraties te faciliteren en te beschermen, zodat dit fundamentele recht daadwerkelijk in praktijk uitgeoefend kan worden.

Ter beantwoording van deze vragen delen wij u het volgende mee.

1. Is het college op de hoogte van de bovengenoemde berichten en surveillance tactieken?

Het college is op de hoogte van de publicaties van de NOS en Amnesty International waarnaar wordt verwezen, en waarin zogenoemde 'surveillance technieken' worden genoemd.

Datum: 10 juni 2025
Zaaknummer: 4594872
Pagina: 2

2. Wat vindt het college van het gebruik van deze methoden t.o.v vreedzame activisten?

Hoewel we de context van de genoemde voorbeelden niet kennen en terughoudend moeten zijn met oordelen over individuele gevallen, vinden we het in algemene zin onwenselijk als politieoptreden – of het optreden van de overheid in zijn algemeen – barrières opwerpt voor vreedzame demonstraties en de beoefening van het demonstratierecht ontmoedigen. Het inzetten van dergelijke middelen kan een afschrikwekkend effect (*'chilling effect'*) hebben en daarmee het grondrecht om te demonstreren onder druk zetten. Het inzetten van een maatregel kan alleen wanneer dit noodzakelijk en proportioneel is ter bescherming van de openbare orde en veiligheid of bij het plegen van een strafbaar feit. Nooit om het demonstreren op zichzelf te ontmoedigen.

3. Kan er per genoemde tactiek worden aangegeven in hoeverre deze ook in Arnhem worden toegepast?

In onze benadering van demonstraties staat het faciliteren en beschermen van dit fundamentele recht centraal. Samen met de organisatoren, demonstranten en politie spannen wij ons altijd maximaal in om dit in goede banen te leiden binnen de grenzen van de wet, met respect voor de vrijheid van meningsuiting en recht op betoging. Een voorbeeld hiervan is het verzamelen van informatie van openbare bronnen ter voorbereiding op demonstraties of het uitvoeren van een identiteitscontrole wanneer iemand wet- en regelgeving overtreedt of iemands gedrag tijdens een demonstratie daartoe aanleiding geeft. Onze inzet is altijd om de uitoefening van het demonstratierecht te faciliteren en te beschermen.

4. Hoe vaak en bij hoeveel Arnhemmers zijn deze tactieken ingezet?

Arnhemmers worden door de gemeente niet actief en individueel gemonitord op sociale media. Verder kunnen we in algemene zin stellen dat we zeer terughoudend zijn in het uitvoeren van identiteitscontroles omdat we ons faciliterend opstellen tegenover alle demonstraties. Identiteitscontroles worden enkel uitgevoerd bij overtreding van wet- en regelgeving of indien iemands gedrag daartoe aanleiding geeft.

5. Zijn er gevallen bekend waarbij de politie meldingen heeft geplaatst bij Veilig thuis van Arnhemse activisten en hun aanwezigheid bij demonstraties?

Nee, er zijn geen gevallen bekend.

6. Zijn er Arnhemmers die een gebiedsverbod opgelegd hebben gekregen, onder het mom van bijvoorbeeld verstoring van de openbare orde, na deelname aan demonstraties?

Er zijn geen Arnhemmers die een gebiedsverbod opgelegd hebben gekregen na deelname aan een demonstratie. Wel is op 21 maart 2024, na het verbod op de demonstratie van Pegida Nederland op 23

Datum: 10 juni 2025
Zaaknummer: 4594872
Pagina: 3

maart 2024, aan de heer Wagensveld een gebiedsverbod (Noodbevel) opgelegd. Uw raad is hier toen dezelfde dag over geïnformeerd: [Gebiedsverbod dhr. Wagensveld](#). Ook is op de dag van de verboden demonstratie van Pegida Nederland aan een persoon een gebiedsontzegging opgelegd van 48 uur op grond van gedragingen in strijd met artikel 2.4.3 APV, nadat deze persoon een Koranboek verscheurde.

7. Hoeveel Arnhemmers worden er door de politie gevolgd of in de gaten gehouden in verband met activisme?

Er worden geen personen door de politie gevolgd of in de gaten gehouden in verband met activisme.

8. Kunnen Arnhemmers inzage krijgen in wat voor informatie de politie over hen heeft verzameld, en hoe kunnen zij dit doen?

Een betrokkene heeft het recht om een inzageverzoek te doen over zijn of haar persoonsgegevens. Inwoners van Arnhem kunnen dit doen door een schriftelijk verzoek in te dienen bij de politie Oost-Nederland, t.a.v. de afdeling Privacy, Postbus 618, 7300 AP Apeldoorn. Dit verzoek dient vergezeld te worden van een geldig legitimatiebewijs ter verificatie van de identiteit (de foto en BSN kunnen hierbij worden afgeschermd).

9. Hoe wordt getoetst of de inzet van een arrestatieteam en/of stormram nodig is bij de arrestatie van een activist?

De inzet van een arrestatieteam (AT) is aan wettelijke inzetcriteria gekoppeld. De politie maakt per casus de afweging welk politieoptreden proportioneel en subsidiair is.

10. Hoe draagt het college er zorg voor dat de grondrechten van Arnhemmers in hun vrijheid tot manifestatie worden gewaarborgd als de politie deze vrijheden neemt?

Het grondrecht om te demonstreren wordt onderstreept door het college en de Lokale Driehoek (burgemeester, politie en Openbaar Ministerie). Wij zullen ons dan ook altijd, ongeacht de inhoud van een demonstratie, inspannen om het recht op demonstreren te faciliteren.

11. Ziet het college mogelijkheden om Arnhemmers te beschermen tegen deze inbreuken op hun demonstratierecht?

Het college – en de burgemeester in het bijzonder – heeft zich altijd krachtig uitgesproken voor het belang van het demonstratierecht en de vrijheid van meningsuiting als pijlers van onze democratische rechtsstaat. We blijven deze waarden actief uitdragen en beschermen, ongeacht de aard of inhoud van een demonstratie. Daarbij zoeken we de dialoog met maatschappelijke organisaties, zoals Amnesty International, om te blijven leren en verbeteren in de manier waarop we demonstraties mogelijk maken

Datum: 10 juni 2025
Zaaknummer: 4594872
Pagina: 4

en begeleiden. Ook evalueren we ons eigen 'demonstratiebeleid'. De evaluatie is momenteel in de afrondende fase. Wanneer deze gereed is, wordt uw raad hierover geïnformeerd.

Hoogachtend,
het college van burgemeester en wethouders van Arnhem,
de secretaris, de burgemeester,

J.H. de Baas

A. Marcouch